

Sixtínska kaplnka aj na Slovensku

Aj Slovensko má svoju Sixtínsku kaplnku. Kostol svätého Michala v Dolnom Hričove je vyzdobený dielami Vincenta Hložníka. A kým vatikánsku pamiatku zdobenú majstrom Michelangelom ročne navštvia státisíce pútnikov, o kostole v Dolnom Hričove vie len hŕstka fajnšmekrov.

Keď Vincent Hložník koncom 60. rokov navštívil s ďalšími umelcami pápeža Pavla VI., komunistický režim ho okamžite zbavil funkcie rektora vysokej školy výtvarných umení.

Milan Mazúr, riaditeľ Považskej galérie umenia: „Nastal veľký problém, bol nezamestnaný. Bolo treba uživiť rodinu, boli tam tri deti.“

Redaktor: „Hložník preto dostal ponuku od vtedajšieho správcu kostola, s ktorým sa priatelil. Najprv prišli na rad stropné maľby, neskôr vitráže a mozaiky. Celé dielo tvoril asi desať rokov. Keď nedávno robili vonkajšiu obnovu chrámu, farár upozornil pamiatkarov, že niektoré Hložníkovy diela môžu byť aj pod omietkou.“

Miroslav Sobčák, farár v Dolnom Hričove: „Tak povedali, že Hložník by mohol ustúpiť iba v tom prípade, keby sa tam našli gotické maľby.“

Redaktor: „Znalec Hložníkovho diela hovorí o výtvoroch nevyčísľiteľnej hodnoty. Niektoré maľby pôsobia skôr pochmúrne, no aj táto skutočnosť má svoje vysvetlenie.“

Miroslav Sobčák, farár v Dolnom Hričove: „Vtedy Hložníkovi zomrel mladý syn a vyjadril to aj tuná týmito maľbami.“

Redaktor: „Popri typických sakrálnych výjavoch na strope kostola nájdete aj teplovzdušný balón, či vesmírnu raketu a s tým sa dodnes niektorí veriaci nevedia vyrovať.“

Miroslav Sobčák, farár v Dolnom Hričove: „Ináč sa to nedá zmeniť to tu tá výmaľba, Možnože niekto z domácich by aj chcel.“

Milan Mazúr, riaditeľ Považskej galérie umenia: „Ja si myslím, že to je otázka času, keby budeme všetci, aj tá staršia generácia už s tým vyrovnaná.“

Redaktor: „Aj keď kostol sporadicky navštvia turisti cestujúci za kultúrou, o tom, že chrám ukrýva diela popredného slovenského expresionistu vie len málokto.“

Milan Mazúr, riaditeľ Považskej galérie umenia: „Ja tomu verím, že raz sa tak stane a dvere tohto chrámu budú otvorené pre širokú verejnosť.“

Redaktor: „Či už niektorí hľadajú na Hložníkovy maľby na stenách chrámu s obdivom alebo s nevôľou, isté je, že kostol svätého Michala v Dolnom Hričove zdobia poklady, ktoré jednoznačne patria do klenotnice slovenského výtvarného umenia.“

Marián Lechan
Markíza, 6.11.2011

Kultúrne pamiatky
roka 2010

Minister kultúry SR Daniel Krajcer odovzdal včera ceny súťaže Kultúrna pamiatka roka - Fénix. Súťaž vyhlásilo ministerstvo kultúry v tomto roku po šiesty raz. Porota udelila v súťažnej kategórii obnova alebo reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky štyri tituly. Cenu udelili za reštaurovanie monumentálneho stredovekého sochárskeho diela - súsošia Golgoty a reštaurovanie nástennej výmaľby a mobiliára svätyně Baziliky sv. Egídia v Bardejove; za prinavrátenie historickej Apponyiovskej knižnice do obnoveného kaštieľa a parku v Oponiciach; za obnovu meštianskeho domu na Kammerhofskej ulici č. 16 v Banskej Štiavnici a za reštaurovanie hlavného oltára Nanebovzatia Panny Márie a bočného oltára Panny Márie Škapuliarskej v Kostole sv. Mikuláša biskupa v Domaniži.

(kul), Pravda 11/11/2011

Zakáže prvý štát v USA
potraty?

Občania amerického štátu Mississippi zajtra v referende rozhodnú o interrupciách. Hlasovať budú o ústavnom dodatku, podľa ktorého treba považovať za človeka už oplodnené vajíčko ženy, čo by znamenalo zákaz potratov. (čtk)

Pravda 7.11.2011

Ad: Gynekológ v kostole (26.10.)

Mnohé z nás sú pacientkami ambulancie a váš článok nás uráža. Možno vás to prekvapí, ale nie sme cirkvou zmanipulované ani nesvojprávne či hlúpe. Dokážeme sa samy rozhodovať a určite nám dáte za pravdu, keď povieme, že my najlepšie vieme, čo je pre nás dobré. Keby ste sa snažili hľadať pravdu a nie senzácie, zistili by ste, že iniciatíva založenia „kresťanskej“ gynekologickej ambulancie prišla zdola od nás žien. Dôvodom bola absencia gynekológie a poradne, v ktorej by sme našli nielen odbornosť, ale aj ochranu,

úctu a porozumenie. Preto sme založenie gynekologickej ambulancie Gianna, n. o., uvítali a považujeme to za veľký krok smerom k nám a k našim potrebám. Ambulancia nie je „cirkevným“ výmyslom, ale našou potrebou a slobodnou voľbou. Každá žena hľadá gynekológa, ktorý bude nielen odborníkom, ale tiež lekárom, ktorému môže plne dôverovať, ktorý chráni jej zdravie, dôstojnosť a intimitu. Očakáva vnímavý a citlivý prístup k nej samej, k jej nenarodenému dieťaťu, k jej problémom alebo želaniam. Ak

by pacientkam ambulancie Gianna, n. o., toto všetko ponúkli ich predošli gynekológovia - neodišli by od nich. Preto namiesto toho, aby „útočiaci“ gynekológovia hľadali chybu sami v sebe, a tým v budúcnosti prispeli k zlepšeniu nimi ponúkaných služieb, ako aj ich prístupu, útočia na tých, ktorých si zvolili samotné ženy. Čo je zlé alebo neetické na tom dať pacientovi to, čo chce? To, čo je podľa neho to najlepšie? Alebo si myslíte, že nemáme právo zvoliť si lekára či právo na naše presvedčenie?

Veronika Verešová, Zuzana Dobešová,
Silvia Miškovičová, SME 09/11/2011

Zlodeji kradnú z kostolov medené ríny

Terčom zlodejov sa za ostatných týždeň stali viaceré kostoly v okolí Šurian. Zo svätostánkov začali miznúť kvalitné medené ríny. Krádeže sa dejú hlavne v noci. Ľudia si myslia, že v okolí vyčíta organizovaná skupina.

Veriaci v Uľanoch nad Žitavou si včera ráno pred omšou všimli, že z kostola zmizlo niekoľko metrov medených odkvapových rúr.

Igor Steiner, kostolník: „Toto všetko vyťahli, to je asi 5 alebo 5 metrov, z jednej strany 6 metrov, z druhej, to je 12, 13 metrov.“

Redaktorka: „Akým spôsobom z vysokej budovy zlodeji ríny ukradli, zatiaľ jasné nie je. Všetko však vyzerá tak, že mali so sebou rebrík alebo si pomohli vlastnými telami.“

Igor Steiner, kostolník: „To bolo poskladané do seba a oni to povytáhovali.“

Redaktorka: „Išlo o kvalitné odkvapové rúry, ktoré tu mali už dlhé desaťročia.“

Obyvatel' obce: „Vagabundi. Že ich prsty nepopália sa divím.“

Igor Steiner, kostolník: „Za pár centov predajú do zberných surovín alebo je to na objednávku.“

Redaktorka: „Aj o dva kilometre ďalej v dedine Mojzesovo pred niekoľkými dňami zmizli zo svätostánku ríny. Škoda je v tomto prípade okolo 240 eur.“

Obyvatel'ka Mojzesova: „Kradnú jak besní, ježišmária, svätý Jozef.“

Redaktorka: „Zlodeji ukradli pred týždňom odkvapové rúry aj z tohto kostola v dedine Maňa. Tu ich už stihli vymeniť, pre istotu sem však už dali len plechové.“

Bogdan Kadluczka, farár Veľká Maňa: „Nedá sa to nechať takto. Keď bude dážď, toto nám zničí kostol. Spolu 30 metrov sme vyrátali, že ukradli.“

Redaktorka: „Veriaci toto považujú za hyenizmus. Jedno je však isté, krádežou zlodeji narobili poriadne škody, ktorým sa ich zisk určite nevyrovná. Vyzerá to tak, že kostoly v okolí budú musieť strážiť.“

Obyvatel' obce: „Keby sa ich podarilo chytiť, to by bolo najlepšie.“

Igor Steiner, kostolník: „Je to morálna škoda. Ľudia sú rozhorčení. Sme sa pekne v nedeľu za nich pomodlili.“

Vedľa kostola čapujú pivo

Do našej redakcie nám zavolať pobúrený divák, ktorého trápi, že v žilinskom farskom centre hneď vedľa kostola môžu ľudia piť alkohol.

Podľa neho tým predstavitelia cirkvi tvrdo porušujú zásady viery.

Diecéza síce nepopiera, že sa v jej priestoroch čapuje aj pivo, ale vraj tam žiadni opilci nechodia.

Inými slovami všetko je s kostolným poriadkom a len tak mimochodom pivo vraj vynašli práve rehoľníci.

Veriaci Žilinčan je rozhorčený, že priamo tu vo farskom centre podávajú pivo.

Jozef Bitto, pobúrený veriaci: „V dome najsvätejšej trojice urobili krčmu.“

Iveta Marešová, redaktorka TV JOJ: „Ako nábožensky založený človek v tom vidím hriechy kšeft. Podľa zástupcovia cirkvi porušili zásady viery, keď dovolili, aby tu ľudia mohli piť alkohol.“

Jozef Bitto, pobúrený veriaci: „Vidíte napísané čapované pivo, živá hudba dokonca, tu môžete prísť aj tancovať si večer.“

Jana Bittová, pobúraná veriaci: „Známi naši aj rodina sme úplne pohoršení čo sa tu v Žiline deje.“

Iveta Marešová, redaktorka TV JOJ: „Poburujúci je vraj spôsob akým nabádajú veriacich, aby navštívili zariadenie v dome najsvätejšej trojice.“

Jana Bittová, pobúraná veriaci: „Tú krčmu vlastne prezentujú na omšiach v kostoloch, nás pozývajú na posedenie na kávu.“

Iveta Marešová, redaktorka TV JOJ: „Podľa predstaviteľov rímsko-katolíckej cirkvi na tom nie je nič zlé. Pivo vynašli rehoľníci.“

Peter Holbička, hovorca žilinskej diecézy: „Nie preto, aby sa ľudia opijali, ale aby to bolo ako liek aj zo začiatku, alebo pre rozveselenie duše človeka.“

Rehoľná sestra zo Španielska: „To je normálne, ako ponúknú alkohol, ale tá miestnosť nie je kostol, nie je tam kde sa modlíme.“

Iveta Marešová, redaktorka TV JOJ: „Farskú kaviareň otvorili preto, aby najmä mladí ľudia nevyhľadávali klasické krčmy. Radi sem prídu i seniori.“

Anketa: „Myslím si, že je to veľká hlúposť, lebo táto reštaurácia je veľmi slušný podnik.“

Anketa: „Každú prvú nedeľu v mesiaci sa tu zastavujeme na pozvanie pána dekana.“

Iveta Marešová, redaktorka TV JOJ: „Nie je žiadnym tajomstvom, že občas sa tu zastavia aj kňazi, ktorí nepohrdnú pohárom pivka.“

Peter Holbička, hovorca žilinskej diecézy: „Alkohol sa používa aj pri svätej omši, teda potom by sme ani nemohli slúžiť svätú omšu, ak by sme nepoužívali alkohol.“

Iveta Marešová, TV JOJ, 5/11/2011

Holandská katolícka cirkev súhlasila so spustením kompenzačného systému pre obeť zneužívania

Lucia Hurajtová, moderátorka SRo: „Holandská katolícka cirkev súhlasila so spustením kompenzačného systému, ktorý umožní obetiam zneužívania kňazmi alebo inými cirkevnými zamestnancami dostať ako odškodné desaťtisíce eur. Výplácanie odškodného sa bude pohybovať v rozpätí od 5 tisíc do maximálne 100 tisíc eur v závislosti od povahy zneužívania. Nový systém kompenzácií by mal vstúpiť do platnosti v decembri.“

Rádio Slovensko, 7/11/2011

Redaktorka: „Polícia po zlodejoch pátra.“

Telefonuje Renáta Čuháková, hovorkyňa KR PZ Nitra: „Polícajti ukradnuté odkvapové rúry

hľadali aj v okolitých zberniach druhotných surovín, ale nájsť sa ich zatiaľ nepodarilo.“

Diana Pavlisová
TV JOJ, 7/11/2011

Židovský boh neodpúšťa za ľudí

Aj židia páchajú hriechy. Ich náboženstvo však z hriechu nerobí takú centrálnu otázku, ako napríklad kresťanstvo, a ani toľko nestraší peklom

Najhlavnejší židovský sviatok, ktorý svätia aj mnohí veľmi vľazní veriaci, je o odpustení hriechov. Židia sú presvedčení, že Boh je milosrdný. Odpúšťa však len hriechy spáchané proti nemu. Ak žid zhreší proti inému človeku, Boh mu neodpúšťa, odpustiť musí poškodený. Aj preto je vražda neodpustiteľný hriech. Jej obeť totiž už odpustiť nemôže.

Tri základné skupiny

Židia neveria, že človek sa rodí s dedičným hriechom a ani tomu, že niektorí ľudia k zlu inklinujú viac ako iní. Človek je len človek a nie je dokonalý. Narodí sa so slobodnou vôľou a je na ňom, či sa dá zviest' na zlé chodníčky, alebo sa bude snažiť konať dobro. Od židovského veriaceho sa očakáva, že si vyberie druhú možnosť. Ak pochybí, môže prísť k náprave. Sú však hriechy, ktoré sa naprávajú len veľmi ťažko. Judaizmus za hriech považuje porušenie Božích zákonov. Židia rozlišujú tri základné skupiny hriechov a tri stupne ich závažnosti. Žid môže zhrešiť proti Bohu (napríklad tak, že dá sľub, o ktorom vie, že ho nemôže alebo nechce splniť), proti človeku (klamstvo, úmyselné ublíženie), alebo proti sebe (závislosti od návykových látok, ale podľa niektorých rabínov aj depresia či smútok, ktoré bránia človeku naplno sa venovať konaniu dobra).

Stupne závažnosti

Za najväčší hriech sa považuje vedomý a plánovaný útok proti Božiemu učeniu. Učiteľka židovskej etiky z dievčenskej náboženskej školy v Jeruzaleme Chaya Levinsonová za taký považuje modlárstvo, rúhanie, vyslovovanie Božieho mena, ale aj vraždu alebo smilstvo. Menej vážnymi hriechmi sú hriechy, ktoré boli spáchané vedome a ktorých sa človek dopustil, lebo nemohol ovládať svoje emócie alebo žiadze. Najmenej závažné sú hriechy nevedomé, skutky, čo človek nespáchal úmyselne alebo také, čo vznikli ako dôsledok

nesprávneho odhadu situácie. Hriechy tiež môžu byť aktívne ak niečo vykonáme, a pasívne - ak, naopak, nepomôžeme človeku v núdzi alebo nezasiahneme proti neprávosti.

Detský príklad

Judaizmus sa však viac ako kategorizáciou hriechov zaoberá tým, ako ich oľutovať a viac nepáchať. Chaya Levinsonová, ktorá učí dievčatá z nábožných rodín vo veku šesť až osem rokov, používa tento príklad: „Predstavte si, že sa hráte na dvore a vaša lopta padne do susedovho dvora a rozbije kvetináč. Najprv si treba uvedomiť, že sme urobili zle a treba to oľutovať. Potom zjďeme za susedom a poprosíme ho o odpustenie. Keďže sme mu spôsobili škodu, musíme mu kúpiť nový kvetináč alebo mu to nahradiť inak. Ďalším krokom je to, že sa nabudúce budeme veľmi snažiť, aby sme nespôsobili škodu.“ Tento detský príklad pomerne presne vystihuje ľútosť a dosiahnutie nápravy, ako ich vníma judaizmus. Dôležité, ak nie úplne najdôležitejšie je, aby človek všetky kroky smerujúce k odpusteniu hriechu robil skutočne úprimne.

Rituály a obeť

Judaizmus je tiež náboženstvo praktické, a tak v minulosti vznikli rituály, ktoré mali pomôcť sňať z človeka hriechy. Patrili k nim zápalné a zvieracie obeť. Tie sa však vzťahovali len na niektoré hriechy a zďaleka sa nimi nedali zahľadiť vážne previnenia. V istej forme a na zdesenie ochrancov zvierat sa v ultraortodoxných komunitách používajú dodnes. V predvečer sviatku Jom kippur (Deň zmierenia) ultraortodoxní veriaci „prenášajú“ svoje hriechy na kura, ktoré potom zabijú a darujú ho chudobným, aby sa najedli pred veľkým jomkippurským pôstom. Tento zvyk, ktorý je skôr folklórom ako skutočným náboženským zákonom, má však jeden háčik. Existujú názory, že rituálnym zabíjaním sa veriaci môže dopúšťať hriechu krutosti na zvieratách. Niektorí veriaci používajú na zmytie hriechov menej násilné praktiky. Hádzu do tečúcej vody zvyšky chleba alebo iného jedla. Tak ako ich voda berie so sebou,

tak sa z nich zmývajú hriechy. Tento rituál sa robí na Nový rok. Obdobie od Nového roka do sviatku zmierenia trvá desať dní a je prioritne o ľútosť, odpúšťaní, uznávaní hriechov a neprávosti, o hľadani lepšieho ja. Židia veria, že každý rok ich Boh zapíše do knihy života alebo knihy smrti. Týchto desať dní je šancou, ako cez ľútosť a hľadanie odpustenia zvrátiť Božie rozhodnutie. Za osobitne dôležité sa považuje dať si do poriadku vzťahy s ľuďmi. Levinsonová hovorí, že židovská tradícia silne zavrhuje ohováranie, urážky, posmešky, konanie za chrptom iného. Niektorí učenci hriechy tohto typu považujú za mimoriadne závažné a hoci judaizmus príliš neoperuje s výrokom „za toto pôjdeš do pekla“, takéto činy sú už v predpeklí.

Šanca nájsť dobro

Židia nepoznajú spoveď v katolíckom ponímaní, lebo neveria, že s Bohom sa dá komunikovať cez prostredníka. Poznajú však inštitút priznania hriechov, v ktorom všetci hromadne priznajú, že zhrešili. Modlitba sa prednáša v pluráli, lebo zodpovednosť padá na celú komunitu. Židia ju odriekajú na Deň zmierenia, v svadobný deň a ak sa dá, odporúča sa aj umierajúcim. Na rozdiel od spovede, kde sa priznávajú konkrétne hriechy spáchané konkrétnou osobou, židia sa k hriechom priznávajú všeobecne. Existuje aj kratšia, aj dlhšia listina hriechov. Židovský postoj k hriechu a spôsob, akým sa s nimi veriaci aj celá komunita vysporadúvajú, má podľa sociológov vplyv aj na fungovanie spoločnosti. Židia a ich učenci hovoria, že veci, ktoré nás vedú k hriechu, môžu sa použiť aj pre dobro. Bez sexuálnej túžby by nebolo detí, bez veľkých ambícií by nebolo verejnej služby či filantropie, bez túžby po obdive by nebolo umenia, bez primeraného sebeckva by nebolo vlastníctva. Hriech sa v judaizme nepovažuje za definitívny pád, ale za šancu nájsť v sebe dobro a neopakovať chyby. Jeden z koreňov hebrejského slova hriech je minúť terč. Judaizmus učí, že to neznamená, že treba prestať strieľať. Práve naopak.

Jana Shemesh, SME 5/11/2011

Strom života ťažko k niečomu prirovnať

Napriek tomu, že sa v tohtoročnej víťaznej snímke z Cannes objavujú hviezdy Brad Pitt a Sean Penn, Strom života nemá s komerčnou hollywoodskou tvorbou spoločné absolútne nič. Monumentálne dielo o viere, rovnováhe a zmysle života balansuje na krehkom pomedzí pokory a veľkých ambícií. I keď pre mnoho divákov bude filozoficky mimoriadne náročný film možno „utrpením“, svoju cenu si určite zaslúži. Veľa tak všeobjímajúcich filmov ešte na špičkovej filmárskej úrovni nevzniklo. Postav dom, zasad' strom, splod' syna. O živote sa najlepšie polemizuje, kým všetko funguje tak, ako má. Keď plynú dni v príjemnom stereotype a človek môže svoju energiu zamerať na to, čo považuje za hodnotné. Keď sa však rozplynie niečo také samozrejme, ako je život dieťaťa, slová sú v nedohľadne. Ani útecha priateľov, ani prázdne vedomie, že život ide ďalej, nedávajú zmysel. Existencia Boha, vznik planét aj evolúcia vyzerajú ako chladné prejavy nezmyselnosti života, ktorý vedie len k nevyhnutnému zániku. Napriek tomu práve vo chvíli, keď niečo zaniká, začne sa človek pýtať, ako to vlastne vzniklo. Aký má život zmysel, keď už má taký bezútešný koniec? Pomáha na ľudskú úzkosť viac rozum alebo cit?

Vesmírna skladačka v obrazech

Strom života sa (veľmi nesústreďene) zameriava na malomestskú rodinu v 50. rokoch. No zdá sa, že príbeh mladých manželov s tromi synmi je pre režiséra len zámienkou na vyrozprávanie príbehu celého vesmíru. Mladá matka (v podaní úžasnej Jessicy Chastainovej) je stelesnením milosrdenstva. Odovzdala sa viere a rodine, jej charakter stojí na zmierlivosti a schopnosti odpúšťať. Jej manžel (Brad Pitt) je celkom inej náture. Popiera sám seba, vzdáva sa lásky k hudbe kvôli honbe za bohatstvom. To však nedosiahne a ostáva mu len horkosť. Jeho život je boj a to vstúpuje aj synom - najmä najstaršiemu Jackovi. Lenže svojim autoritatívnym prístupom deti od seba odháňa. Práve Jack (v detstve ho stvárnil Hunter

McCracken, v dospelosti Sean Penn) je hlavným pilierom epickej strednej časti filmu. Vysnívaný prvorodený najprv robí prvé krôčiky vedený otcovou rukou, neskôr od tej istej ruky dostáva prvé zaucho. Príde čas, keď začne v rôznych podobách rozdávať aj sám a posledné ilúzie o nevinosti sveta sú preč. V nečakaných prestrihoch vidí divák toho istého Jacka o niekoľko dekád neskôr, ako sa už so životom pasuje po svojom, no s tými istými nezodpovedanými otázkami. Napokon, jeden z jeho bratov pred rokmi zomrel a s ním zomrelo aj čosi z každého člena ich rodiny. Tu však všetka epika (a sčasti aj logika) Stromu života končí. Gro snímky je totiž neopísateľnou prehliadkou vízií vzniku vesmíru, vyhynutia dinosaurov, skrátka, všetkého, čo reprezentuje sladko - trpkú realitu kolobehu zrodenia a smrti. Svoje pevné miesto tu má aj Boh, opäť je však len neveľmi povzbudivým pojmom, ktorý na otázky odpovedá ďalšími otázkami. Ak chcel režisér zachytiť neľahkú situáciu človeka, ako najmenšieho dielu nekonečnej vesmírnej skladačky, podarilo sa mu to na výbornú.

Adept na Oscara

Terrence Malick patrí medzi najnevypočítateľnejších filmárov dneška. V roku 1969 nakrútil svoj krátkometrážny debut a odvtedy sa stihol režisérsky podieľať len na

piatich snímkach - vrátane Stromu života. No ani tých pár filmov veľa nespája, hádam len odvaha a ambicióznosť ich vizuálnej stránky, ktorú obvykle neobídu bez povšimnutia ani poroty prestížnych festivalov a ocenení. Za všetky stačí spomenúť vojnovú drámu Tenká červená línia a prerozprávajú legendu o indiánskej princeznej Pocahontas Nový svet. Strom života však svojou ambicióznosťou prekonáva všetko, čo Malick dosiaľ nakrútil. Ťažko si vôbec predstaviť čosi reprezentatívnejšie, ako je režisérovo lyricko-epický pokus zachytiť podstatu života. Terrencea Malicka a jeho Strom života ocenili na festivale v Cannes cenou najvyššou Zlatou palmou. Zabojuje iste aj o Oscary. I keď mnohých divákov zrejme komplikovanosť snímky odradí skôr, než si vychutnajú jej nekonvenčný pôvab, za návštevu kina určite stojí. Strom života totiž ani veľmi nie je k čomu prirovnať.

Ak chcel režisér zachytiť neľahkú situáciu človeka, ako najmenšieho dielu nekonečnej vesmírnej skladačky, podarilo sa mu to na výbornú.

Hodnotenie Pravdy

**** Strom života / USA 2011 / scenár a réžia: Terrence Malick / hudba: Alexandre Desplat / hrajú: Jessica Chastainová, Brad Pitt, Sean Penn a iní / dátum slovenskej kinopremiéry: 3. november

Tragédia na náboženskej púti

Náboženská ceremónia pri indickej rieke Ganga sa skončila tragédiou. V dave vznikla panika a tlačienica. Najmenej 16 pútnikov chaos neprežilo. Ďalších 50 sa zranilo a skončilo v nemocnici.

Mal to byť pokojný presun hinduistických pútnikov. V dave sa však ľudia začali tlačiť. Niekoľko pútnikov sa potklo a spadlo. Kým ostatní za nimi pokračovali a postupovali dopredu, obrovský dav sa už nedal zastaviť.

Arvinder Singh, magistrát Haridwar: „Zo 16 obetí je až 14 žien.“ Divyesh Vyas, člen organizač-

ného tímu: „Niektorí sa asi veľmi ponáhľali a chceli prejsť dopredu, napriek tomu, že už niektorí ľudia stáli. Najmä starší mali obrovské problémy a nedokázali ujsť.“

Jakub Laca, redaktor TV Markíza: „Na modlitbách pri hinduistickom chráme na úpätí Himalájí sa zhromaždili tisícky ľudí. Zranených po tlačnici previezli do najbližšej nemocnice. Hinduistickí veriaci sa každoročne kúpu vo vodách posvätných Gangy, o ktorej veria, že ich očistí od hriechov.“

Jakub Laca
TV Markíza, 8/11/2011

Vo vetre

Bol vták, drozd, sedel na strome, slivke. Stromom kmásal vietor ako pri búrke, a pri každom náraze vydal drozd poplašný, výstražný výkrik. Podobné zvuky vydáva tento vták, keď sa mu k hniezdu blíži mačka alebo iný nepriateľ. Sú ostré, silné až agresívne. Teraz zneli ako v panike. Pri každom náraze vetra zaznel ten výkrik, opäť a opäť, dlho. Až zrazu ticho. Odletel? Spadol na zem? Nevie, Aj mňa kmásal vietor, zaliezol som dnu. Za pár dní aj ten strom zrezali, zostal iba kmeň. Záhada. Stále sme v tom vetre, svetová kríza nami kmáše, a čo ešte padne, nevieme. Písanie, a najmä písanie básní, ako v mojom prípade, sa zdá naozaj nezmyselné a márne. Český básnik a kňaz vtedy už dávno postavený mimo služby, Jakub Deml, sa v päťdesiatych rokoch vybral navštíviť internovaných kňazov, ktorí boli po barbárskej noci kdesi sústredení. Iste, znášali to ťažko. Bol to pre nich šok a zmarenie dovtedajšej práce. Našiel ich nie bez nádeje, ale predsa sa len ťažko vyrovnávali s daným stavom. Jeden z nich (a toho by som chcel za vzor) písal do zásoby kázne, písal a písal, a keď ho návštevník vyrušil, s ľútosťou sa pozrel na nedokončený text. Písal, „aby raz kňazi mali nejaké pomôcky, bude to treba“. Nemohol si byť istý, či ich niekedy sám prednesie, pracoval pre budúcnosť. Pri práci sa aj veľa zabudne, aj mnoho, mnoho dúfa. Slovenský salezián don Santner bol v ostrom väzení a nemal ani papier, ani ceruzku, písal do pamäti, krátke, rýmované básničky, aby sa dobre pamätali. Nevšimá si samotu, mreže a múry, rozprával sa s Bohom, a ten mu rozumel. Básne sa v myslí udržali až do oslobodenia, až potom sa dostali aj na papier. Jakub Deml spomína aj babičku, ktorá predávala pár pančúch, ktoré uplietla za cenu, čo stála samotná bavlna. Upozorňovali ju, že nič nezarobí. Ale ona povedala: „Keď nič nespravíme, nič nebude“. Pozerám na kmeň, na ktorom bola koruna, v tej korune bol vták, a ten volal. Keď už nemôžeme nič spraviť, aspoň volajme, možno sa niekto prebudí, v niekom sa ozve svedomie a v ňom zapracuje svedomie, že treba hľadať príčiny krízy, ktorá je v ekonomike, ale aj v nás. Sedím a hľadám v knihách pozitívne myslenie. Možno aj nachádzam. Len nijaké lacné riešenia, len to nie.

Ján Buzássy, SME 11/11/2011

Bývalý arcibiskup Sokol na súde vysvetľoval okolnosti predaja cirkevných pozemkov spred 10 rokov

Michal Katuška, redaktor: „Bývalý arcibiskup Ján Sokol na súde opäť vysvetľoval okolnosti predaja cirkevných pozemkov spred 10 rokov pre Tesco. Podľa neho bol príjem z predaja riadne zdanený a zaúčtovaný. Cirkev dostala za pozemky po zdanení približne 263 miliónov slovenských korún. Sokol zažaloval vydavateľstvo časopisu Týždeň za sériu článkov z roku 2009, podľa ktorých mal previesť 500 miliónov korún, získaných z predaja pozemkov, na účet Štefana Náhlíka, podľa Týždňa bývalého agenta ŠtB.“

Rádio Regina, 9/11/2011

Íri zavrú ambasádu vo Vatikáne

Dublin. Katolícke Írsko sa rozhodlo zavrieť svoju ambasádu vo Vatikáne. Írska vláda však tvrdí, že to nie je pre spory okolo údajného zatajovania sexuálnych škandálov írskych kňazov vedením cirkvi, ale pre finančné problémy krajiny. Írsko tak bude jedinou významnou tradične katolíckou krajinou, ktorá v sídle katolíckej cirkvi nemá veľvyslanectvo.

(era), SME 05/11/2011

Hložník obháji svoje maľby pred biskupom

Unikátne obrazy známeho maliara v slovenskej Sixtínskej kaplnke, Kostole Svätého Michala

Vincent Hložník patrí k najvýznamnejším slovenským maliarom. Nie všetci však vedia, že v 70. rokoch minulého storočia vyzdobil obrazmi dokonca kostol. Svätostánok v Dolnom Hričove tak dodnes ponúka netradičnú výstavu umelcových obrazov.

Kostol Svätého Michala v Dolnom Hričove nazývajú aj slovenskou Sixtínskou kaplnkou. Práve pre bohatosť a originalitu výzdoby, ktorá je dielom

Vincenta Hložníka. V čase vzniku ju ocenili najmä umelci a kunsthistorici. Domácim sa nevideli expresívne farebné výjavy a typický Hložníkov štýl. Maliar sa dokonca pre to pochytil aj so samotným biskupom. Ale svoje maľby obháji. Dnes prichádza do kostola čoraz viac turistov, aby sa pokochali unikátnou výzdobou. Uvidíte napríklad Pannu Máriu v žiarivom červenom plášti či svätého Michala s raketou a balónom, symbolmi súčasnosti.

(jap)

Plus jeden deň 11/11/2011

Ochutnajte prvýkrát tohtoročné mladé vína

Tento víkend patrí Svätomartinským dňom. Všetci milovníci moku kráľov si tak môžu vychutnať mladé víno, ktoré sa urodilo v okolí Malých Karpát, ale aj na Morave. Svätomartinské dni sú oslavou práce i úsilia vinárov a spolu s nimi ho pripravila samospráva a bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Myšlienka obnoviť tradíciu slávenia Svätomartinských dní spojila kresťanské slávenie sviatku sv. Martina spolu s tradičnými podujatiami, ako bol Svätomartinský jarmok či Sviatok mladého vína. Otváranie mladých vín patrí k najvýznamnejším vinárskym udalostiam a Svätomartinský košť, organizovaný Českým vinárskym fondom, si už v Bratislave vybudoval tra-

díciu. Košť mladého vína je pripravený už dnes od 11. hodiny v priestoroch Starej tržnice. Vinári z Moravy ponúknu za vstupné 4 eurá neobmedzenú ochutnávku tohtoročných vín.

Požehnajú víno

Už ôsmy rok bude tiež pokračovať tradícia bratislavského Sviatku mladého vína, ktorý pripomenie vinársku tradíciu Bratislavy a jej príslušnosť k malokarpatskému vinárskemu regiónu. Podujatie sa začne zajtra o 11. hodine požehnaním mladého vína v kaplnke svätého Ladislava v Primaciálnom paláci a pokračovať bude do 20. hodiny ochutnávku vín od vinárov zo širšieho okolia Bratislavy. (rm)

Plus jeden deň 11/11/2011

V Amerike vyhrali ženy, ktoré odmietajú zákaz potratov

Voliči v americkom štáte Mississippi rozhodli o tom, že oplodnené vajíčko sa nepovažuje za človeka so všetkými právami. Proti návrhu, ktorý by fakticky zakázal potraty, sa vyslovilo 55 percent ľudí, čo sa zúčastnili na referende. Mississippi má povest' mimoriadne konzervatívneho a nábožensky založeného štátu v USA. Nečudo preto, že návrh ústavného dodatku podporoval tamjší guvernér Haley Barbour, ako aj kandidáti na jeho miesto, keďže sa mu končí funkčné obdobie. Proti zmene vystupovali najmä združenia žien, ktoré považovali zámer za pokus o obmedzenie svojich práv. „Nazdávam sa, že hlasujúci odmietli návrh, pretože pochopili, že je nebezpečný. Išlo o snahu manipulovať s vierou a rodinou,“ povedala pre televíziu stanicu CNN Felicia Brownová-Williamsová z organizácie Kampaň za zdravé rodiny. Obsah ústavného dodatku pôsobil radikálne, lebo zákaz potratov by sa vzťahoval aj na obeť znásilnenia a incestu. Protizákonnou by sa tiež stala antikoncepcia užívajúca

ná po pohlavnom styku. Odporcovia zmeny upozorňovali, že by sa sťažila liečba neplodnosti, pretože by sa vylúčili tie spôsoby umelého oplodnenia, pri ktorých sú ničené embryá. Títo aktivisti pritom zapojili do kampane proti reforme ľudí, ktorí majú deti jedine vďaka umelému oplodneniu, a tiež znásilnené ženy. Stúpenci absolútneho zákazu potratov argumentovali tým, že život človeka sa začína už počatím. Vplyvný republikánsky politik v Mississippi pred referendum zdôrazňoval, že sa odohráva boj medzi dobrom a zlom biblických rozmerov: „Ak návrh neprejde, bude to znamenať víťazstvo satana,“ citovala agentúra AFP pred niekoľkými dňami Phila Bryanta. V Mississippi pritom už platí prísne obmedzenie potratov. Ženy musia pred schválením interrupcie povinne ísť na osobný pohovor a na zákrok čakajú najmenej 24 hodín, počas ktorých môžu žiadosť o zákrok odvolať. V tomto americkom štáte funguje iba jedna klinika, ktorá vykonáva potraty. **čap, čtk, Pravda 10/11/2011**

Politická situácia v Spojených štátoch amerických

Ani nie rok po triumfe republikánov vo voľbách do Kongresu sa nálada v USA mení. Konzervatívci si pripísali niekoľko neočakávaných prehiev. Voliči v Mississippi odmietli dodatok štátnej ústavy, ktorý by zakazoval interrupcie. V rozhodujúcom štáte pre nadchádzajúce prezidentské voľby, Ohio, zase neprešiel v referende zákon o obmedzení právomocí odborov. Z Washingtonu sa prihlásil spravodajca Martin Rajec: „Tento týždeň je pre republikánov plný negatívnych správ a podľa niektorých analytikov signalizuje zmenu nálad americkej verejnosti. V konzervatívnom Mississippi sa včerajšie referendum skončilo prekvapivým výsledkom. Voliči presvedčivo zamietli dodatok ústavy, ktorý by označil oplodnené ženské vajíčko za človeka. Schválenie legislatívy by viedlo k zákazu interrupcií aj v prípade znásilnenia a niektorých druhov antikoncepcie. Navrhovateľ dodatku, republikánsky guvernér Haley Barbour, pred referendom pre WJ TV vyjadril presvedčenie, že voliči zákon podporia.“

Haley Barbour, republikánsky guvernér: „Dôvod prečo to schváliť je, aby prívrženci interrupcií nevyužili Mississippi na propagandu.“

Spravodajca: „Pre republikánov má však horšie následky výsledok referenda v štáte Ohio, kde ľudia odmietli obmedzenie práva na kolektívne vyjednávanie odborov. Vodca demokratickej menšiny v miestnom kongrese Armond Budish pre MSNBC zdôvodnil zmenu nálady voličov nasledovne.“

Armond Budish, vodca demokratickej menšiny v kongres štátu Ohio: „Guvernér nespravil nič pre vytváranie pracovných miest v Ohio. Namiesto toho zaútočil proti strednej triede a robotníkom. Toto vysvetľuje zmenu postoja verejnosti. Ľudia vidia, že republikánsky guvernér je radikál a nevytvoril žiadne pracovné miesta.“

Spravodajca: „V predčasných arizonských voľbách do miestneho senátu svoje kreslo neobhájil autor kontroverzného antiimigračného zákona, konzervatívec Russell Pearce.“

Rádio Slovensko, 9/11/2011

Zlodeji odkvapových rín odhalení

Zlodeji, ktorí kradli odkvapové rúry z kostolov v okolí Šurian, už skončili v rukách polície. O prípade sme hovorili v pondelok. Dvoch mužov z Komjatíc sa podarilo vypátrať vďaka našej reportáži a pozorným zamestnancom v zberných surovinách. Ukradnuté rúry z kostolov zlodeji doniesli do zberných surovín v Nitre. Tu im to však okamžite prišlo podozrivé.

Emil Šulagan, Zberné suroviny Nitra: „Boli to poskráčané rúry, to je už poznám za tie roky. Hovorím, občiansky. Nie, nemám.“

Redaktorka: „Vo výkupni však nemali ako zistiť, že odkvapové rúry boli ukradnuté. Pre istotu si ale zapísali evidenčné číslo auta, na ktorom muži prišli. ŠPZ-tku si poznačili iba narýchlo s ceruzou na dvere vo výkupni.“

Emil Šulagan, Zberné suroviny Nitra: „Tu sme si to tak narýchlo naznačili, inak to značíme do zošitov a takýchto podozrivých máme tam.“

Redaktorka: „Muži za medené rúry z kostolov zinkasovali zopár eur. v pondelok si našu reportáž o krádežiach pozrel aj majiteľ kovošrotu a okamžite nás kontaktoval.“

Emil Šulagan, Zberné suroviny Nitra: „Pozerám, pozerám a kostol, vykradnutá meď. No a kukol som seba a videl som to tam.“

Redaktorka: „Získané informácie sme poskytli polícii. Podozriví boli kamaráti z Komjatíc, 30-ročný Marián a o rok mladší Milan. Obaja muži sa ku krádežiam na polícii aj priznali.“

Renáta Čuháková, hovorkyňa KR PZ Nitra: „Muži už boli aj obvinení z trestného činu krádeže, za čo im hrozí v prípade dokázania viny trest odňatia slobody až na dva roky.“

Redaktorka: „Obvinení v priebehu niekoľkých dní stihli ukradnúť odkvapové rúry až z troch kostolov. Škody presiahli okolo 1200 eur.“

Igor Steiner, kostolník Uľany nad Žitavou: „Toto všetko vytiahli, to je asi 5 alebo 6 m, z jednej strany 6 m, z druhej strany to je 12, 13 m.“

Bogdan Kadluczka, farár Veľká Maňa: „Spolu 30 m sme vyrátali, že ukradli.“

Redaktorka: „Nešlo však iba o finančnú škodu. Veriaci v dedinách boli právo nahnevaní. Veď zlodeji zničili to, čo tam bolo dlhé desaťročia.“

Diana Pavlisová, TV JOJ, 10/11/2011